

PODNIKAVÁ ŠKOLA, PODNIKAVÝ ŽÁK? SEBEHODNOTICÍ NÁSTROJ INSPIROVANÝ RÁMCEM ENTRECOMP

ENTREPRENEURIAL SCHOOL, ENTREPRENEURIAL PUPIL? A SELF-ASSESSMENT TOOL INSPIRED BY THE ENTRECOMP FRAMEWORK

Iveta Řezníčková, Martin Fico

Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Abstrakt

Kompetence k podnikavosti je v posledních letech stále častěji vnímána jako důležitá součást vzdělávání i budoucího rozvoje žáků, zejména v kontextu proměňujících se společenských a pracovních podmínek. Cílem studie je na novém výzkumném souboru ověřit konstruktovou validitu a vnitřní konzistenci (reliabilitu) sebehodnoticího nástroje inspirovaného rámcem EntreComp, upraveného pro prostředí 2. stupně základních škol. Ověření probíhá na žácích základních škol s certifikací „Podnikavá škola“ a zahrnuje i odhalování signifikantních rozdílů mezi žáky zapojenými a nezapojenými do školních a mimoškolních podnikavých aktivit.

Klíčová slova: *kompetence k podnikavosti, certifikát „Podnikavá škola“, EntreComp, sebehodnoticí nástroj*

Abstract

In recent years, entrepreneurial competence has increasingly been regarded as an important component of education and of pupils' future development, particularly in the context of changing social and working conditions. The aim of the study is to verify, on a new research sample, the construct validity and internal consistency (reliability) of a self-assessment tool inspired by the EntreComp framework and adapted for the lower-secondary school environment. The validation is carried out on lower-secondary pupils at basic schools with the “Entrepreneurial School” certification and also includes the identification of significant differences between pupils involved in school and extracurricular entrepreneurial activities and those who are not.

Keywords: *entrepreneurial competence, “Entrepreneurial School” certificate, EntreComp, self-assessment tool*

1 ÚVOD

Kompetence k podnikavosti je v současné době stále častěji zmiňována jako důležitá oblast vzdělávání, protože podporuje kreativitu, iniciativu i schopnost reagovat na nové situace (Bacigalupo et al., 2016; Rada EU, 2018). Rámec EntreComp, vytvořený Evropskou komisí v roce 2016, tuto kompetenci strukturuje do 3 oblastí a popisuje 15 subkompetencí. V českém kurikulu je kompetence k podnikavosti od roku 2024 vymezena jako samostatná klíčová kompetence (MŠMT, 2025). Dříve byla rozptýlena napříč jinými klíčovými kompetencemi. Nové pojetí klade důraz na přímé zapojení žáků do vlastních projektů. V prostředí českých základních škol však zatím není dostatečně prozkoumána.

2 TEORIE

Kompetence k podnikavosti zahrnuje schopnost identifikovat příležitosti a přetvářet nápady v hodnotu v různých kontextech (Bacigalupo et al., 2016; Rada EU, 2018). Její rozvoj je dynamický proces (Calvani et al., 2008) a podporují jej zejména projektově a zážitkově orientované činnosti (Grewe & Brahm, 2020). V tomto procesu hraje důležitou roli sebehodnocení, které žákům umožňuje reflektovat vlastní silné a slabé stránky a učitelům poskytuje vhled do toho, jak žáci svou kompetenci vnímají (Jamrus & Razali, 2019).

3 METODOLOGIE VÝZKUMU

Cílem studie je na novém výzkumném souboru ověřit konstruktovou validitu a vnitřní konzistenci (reliabilitu) sebehodnoticího nástroje pro žáky 2. stupně základních škol a zároveň zjistit, zda nástroj odhaluje signifikantní rozdíly mezi skupinami žáků zapojenými a nezapojenými do podnikavých aktivit. Nástroj vychází z rámce EntreComp (Bacigalupo et al., 2016), pokrývá všechny 3 jeho oblasti a obsahuje 38 položek se 4-stupňovou Likertovou škálou. Předpokládaná 9faktorová struktura odpovídá 9 z 15 subkompetencí; zbývajících 6 bylo na základě

předchozí studie vynecháno, což je vysvětleno v předchozím textu (Řezníčková, 2025). Výzkum probíhá na 9 základních školách s certifikací „Podnikavá škola“ (Borovinová et al., 2024). Analýza zahrnuje konfirmační faktorovou analýzu s DWLS estimátorem vhodným pro ordinální data (Flora & Curran, 2004), vnitřní konzistenci pomocí McDonaldova omega (McNeish, 2018) a neparametrické testy.

4 VÝSLEDKY / OČEKÁVANÉ VÝSLEDKY

Analýza dat potvrdila velmi dobrou strukturu sebehodnoticího nástroje, rozděleného do 9 faktorů. Tuto strukturu podporují výsledky CFA i vysoká vnitřní konzistence nástroje ($p = 0,31$; CFI = 0,99; TLI = 0,99; RMSEA = 0,006; SRMR = 0,040; ω celkem = 0,945). Nejvyšší průměrná sebehodnocení žáci uváděli v oblasti sebehodnocení, naopak nejslabší v kreativním myšlení. Výsledky zároveň ukazují signifikantní rozdíly mezi žáky podle jejich zapojení do podnikavých aktivit. Statisticky významně vyšší skóre dosahovali žáci zapojení do žákovského parlamentu, projektů, minifirem a mimoškolních činností ($p < 0,001$), přičemž největší rozdíly byly u mimoškolních aktivit a volitelných předmětů zaměřených na podnikavost.

5 ZÁVĚRY A DISKUSE

Studie znovu ověřila na novém výzkumném vzorku sebehodnoticí nástroj zachycující, jak žáci vnímají vlastní úroveň kompetence k podnikavosti. Potvrzená faktorová struktura a přijatelná vnitřní konzistence faktorů podporují využívání nástroje ve školách s certifikací „Podnikavá škola“ – a následně i mimo tento okruh. Významným přínosem studie může být možnost zachytit signifikantní rozdíly v kompetenci k podnikavosti u žáků podle konkrétních aktivit, do nichž se zapojují. Taková zjištění mohou školám poskytnout důležitou oporu při plánování různých programů či aktivit zaměřených na rozvoj specifických subkompetencí kompetence k podnikavosti. Výsledky rovněž otevírají prostor pro budoucí kvaziexperimentální ověřování efektivity těchto intervencí. Dále je zde prostor pro adaptaci sebehodnoticího nástroje pro žáky středních škol.

6 LITERATURA

- Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., & Van den Brande, G. (2016). *EntreComp: The entrepreneurship competence framework*. Publication Office of the European Union.
- Borovinová, K., Dvořáková, B., Frojdová, J., Jašková, L., Jičínská, Z., Krmíček, V., Šolcová, H., & Zouharová, D. (2024). *Výchova k podnikavosti: Certifikace Podnikavá škola: Motivační a podpůrný nástroj pro rozvoj výchovy k podnikavosti*. Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace.
- Calvani, A., Cartelli, A., Fini, A., & Ranieri, M. (2008). Models and instruments for assessing digital competence at school. *Journal of e-Learning and Knowledge Society*, 4(3), 183–193. <https://doi.org/10.20368/1971-8829/288>
- Flora, D. B., & Curran, P. J. (2004). An empirical evaluation of alternative methods of estimation for confirmatory factor analysis with ordinal data. *Psychological Methods*, 9(4), 466–491. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.9.4.466>
- Grewe, U., & Brahm, T. (2020). Development of entrepreneurial competences in mini-companies at schools. *Education + Training*, 62(7/8), 917–931. <https://doi.org/10.1108/et-08-2019-0186>
- Jamrus, M. H. M., & Razali, A. B. (2019). Using Self-Assessment as a tool for English language learning. *English Language Teaching*, 12(11), 64. <https://doi.org/10.5539/elt.v12n11p64>
- McNeish, D. (2018). Thanks coefficient alpha, we'll take it from here. *Psychological Methods*, 23(3), 412–433. <https://doi.org/10.1037/met0000144>
- MŠMT. (2025). *Rámcový vzdělávací program pro Základní vzdělávání*. MŠMT. <https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani/klicove-kompetence/kpp>
- Rada Evropské unie. (2018). *Doporučení rady ze dne 22. května 2018 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení*. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01))
- Řezníčková, I. (2025). *Tvorba autoevaluačního nástroje kompetence k podnikavosti pro žáky základních škol* [diplomová práce]. Masarykova univerzita.